

mesec dni pred Elsijino smrtjo za nekaj dni odpotoval. Na tej poti ga je spremljala tudi že Valetta (prim. *ibid.*: 252, op. 20). In Elsie, ki je v vseh letih Bronislawovih potovanj po svetu vedela tako rekoč za sleheren njegov korak, o tem ni vedela ničesar (prim. *ibid.*: 235).

Tu se je torej zgodba o nekem zakonu (enako kot zgodba o vsakem zakonu) tudi končala. Nadaljevanje je bolj ali manj znano: Malinowski nadaljuje svoje delo v Londonu, oktobra 1938 pa odide v ZDA, kjer se mu v začetku leta 1939 pridruži tudi Valetta, s katero se junija 1940 poroči. Umre le dve leti kasneje, 16. maja 1942, zaradi srčnega napada. Manj znana je nadaljnja usoda njegovih hčera, ki so po mamini smrti ostale v oskrbi šol, ki so jih obiskovale. Zanje nihče nikoli več ni mogel obnoviti topline in harmonije družinskega življenja; ali kot je zapisala Helena: "... Elsi je za celotno družino ustvarila življenje neverjetne harmonije in kontinuitete, ki se ga po njeni tragični smrti ni več dalo obnoviti ..." (*ibid.*, vol. I: xvii).

Elsi in Bronio imata danes deset vnukov. Antropolog ni nihče.

LITERATURA

- Kuper, A. 1991. *Anthropology and Anthropologists*. London: Routledge.
 Malinowski, B. 1967. *A Diary in the Strict Sense of the Term*. London: Routledge and Kegan Paul.

Tekst je nastal v okviru dela na raziskovalni nalogi "Teorija v antropologiji: Ponovna preiskava klasične antropološke misli", ki jo financira Ministrstvo za znanost in tehnologijo Republike Slovenije.

Peter STANKOVIČ

Na barikadah rock'n'rolla

Peter Barbarič
Okopi slave (štiri desetletja rock'n'popa)
 Vitrum Ljubljana, 1996

Končno smo dobili tudi Slovenci celovito zgodovino rok in pop glasbe domačega av-

torja. Pomen takšnega prispevka je med drugim ravno v kulturno specifični interpretaciji tovrstne glasbe, kajti kljub univerzalizmu rock'n'roll govornice ne moremo mimo dejstva, da so bile (in so?) določene vsebine rocka pri nas sprejete na svojevrsten način. V mislih imam predvsem izjemno odmevnost punka in njegovih številnih derivatov v Sloveniji. Avtor knjige, Peter Barbarič, se s fenomenom pop in rock glasbe v Sloveniji tukaj sicer ne ukvarja, je pa zato jasen odmev burnega dogajanja na ljubljanski alternativni sceni v avtorjevih poudarkih v knjigi. Tako je zelo pomemben del knjige posvečen punk rocku in še več, avtor celo ne omahuje pred podrobnejšo obdelavo ameriškega neodvisnega rocka iz osemdesetih let - precej obrobni pojavom, ki pa je bil v naših logih zaradi nekaterih specifičnosti prostora zelo čaščen.

Ravno ta subjektivni pristop - samovoljno poudarjanje določenih segmentov rock in pop glasbe - ki označuje Barbaričevo pisanje, je ena ključnih kakovosti knjige. Rock'n'roll je vedno enkratno posameznikovo doživetje, kjer je težko govoriti v kakršnih koli dokončnih, objektivnih terminih, in v kolikor neka knjiga to enkratnost odseva, toliko bolje za bralce. Knjiga OKOPI SLAVE sicer na prvi pogled ne nudi kaj dosti takšne subjektivnosti: avtor niza zgodovinska obdobja v razvoju rock in pop glasbe, opozarja na ključne izvajalce in izpostavlja premike, ki so jih ti s svojo glasbo prinašali. Skratka, prvi vtis pri branju knjige je ta, da imamo opravka s še eno klasično enciklopedijo rock'n'roll glasbe, pri nekoliko bolj poglobljenem branju pa postane jasno, da držimo v roki eklatantno pristop k tej glasbi nekoga, ki ne piše "od zunaj", iz objektivne znanstvene distance, ampak neposredno iz svojega lastnega izkustva.

Barbarič tako prične s nastankom rock'n'roll glasbe v ZDA v petdesetih letih, pokaže kako se je v naslednjem desetletju težišče pop in rock produkcije v veliki meri preneslo v Veliko Britanijo (v dveh valovih, prvič z "britansko invazijo" Beatlov in Stonesov, in drugič nekaj let kasneje s nastankom "super-skupin", kot so The Cream in Led Zeppelin), sedemdeseta leta se nam v avtorjevem pisanju razgrnejo kot čas zelo različnih stilov

in zvrsti, kot doba neuspešnega izkopavanja iz ujetosti v medlost sredinskih rock vzorcev, vse do nastopa punk rocka. O punku je bilo pri nas napisanega že toliko, da lahko človek resno podvomi, ali lahko vsemu napisanemu dodamo še kaj novega, neslišanega. Peter Barbarič pokaže, da lahko: "punk revolucija" razkrinka kot v veliki meri posledico medijskega konstrukta angleških levičarskih glasbenih novinarjev, ki so v novonastalo glasbeno gibanje projicirali svoje želje po uporniški glasbi zatiranega delavskega razreda. Punk je v veliki meri označil tudi dogajanje v osemdesetih letih in tako avtor lepo opiše različne glasbene stile, ki so izšli iz njega. Potrebno pa je pripomniti, da je tukaj spregledal pomemben segment pop glasbe, ki je v veliki meri označil to desetletje: glasbo različnih črnskih izvajalcev, od Michaela Jacksona in Princa do prave poplave rep glasbenikov. Ali lahko govorimo o osemdesetih, ne da bi vsaj omenili razvpitih Public Enemy, veseljaških Run DMC, angažiranega Ice T-ja, Tona Loca in poleg množice drugih tudi "belih" Beastie Boysov? Glede na to, da je knjiga, kot sem poskusil pokazati na začetku, avtorska (selektivna!) interpretacija zgodovine rock in pop glasbe, je to verjetno povsem legitimno početje, čeprav se kot bralec nisem mogel izogniti nekemu obžalovanju, da ne morem prebrati kaj več tudi o tem segmentu pop glasbe.

Konec koncev bi se lahko ta recenzija iztekla v serijo opozoril, kaj vse manjka v knjigi (metala je za Barbariča očitno bilo konec že sredi prejšnjega desetletja s Slayerji in Metallico, da ne omenjam popolne odsotnosti razvpitega "grunge" stila itd.), vendar bi s tem povsem zgrešila njen namen. Avtor sam priznava, da je neke na začetku devetdesetih let svoj glasbeni interes radikalno prenesel na polje tako imenovane "World Music" (glasbe s močnimi etničnimi koreninami) in knjiga je pač pisana s te perspektive. Vse, kar lahko naredimo, je to, da opozorimo, da določeni premiki v svetu rock in pop glasbe v tem času ponujajo zanimivo izhodišče za tematizacijo nekaterih avtorjevih trditvev v tekstu. V tem smislu bi rad opozoril na Barbaričev komentar, da "nova punkerska brca, namenjena ostarelim čistilcem punkovske preloma iz sedemdesetih let, ni mogoča.

V obdobju MTV-jevskega rocka ni medijskega prostora za tržno prodoren napad na njegove standarde" (str. 128). Napad na punkerske standarde verjetno sploh ni več potreben, saj se jih itak skoraj nihče več ne spomni, je pa potrebno povedati, da se, kljub samozadovoljni meditaciji večine rock produkcije v samopozabi sveta MTV-ja, pomemben del rocka danes ne uklanja diktatom popularnoglasbene industrije. Nirvana, razvpita najstniška superskupina, je pred dve letoma izvedla eno pomembnejših diverzij v zgodovini pogosto napetih odnosov med glasbenimi založbami in izvajalci: svojo zadnjo ploščo so posneli v rekordno kratkem času in to s skrajno kontroverznim "underground" producentom Stevom Albiniem (bivšim članom do konca hrupnih Big Blackov), njihov za široke množice neposlušljiv izdelek pa je pripeljal do resnega spora z založbo. S tem primerom ne želim zagovarjati teze, da je moč skrčiti vso rock in pop glasbo na konflikt med "avtonomnimi" izvajalci in "zatralskimi" založbami, vendar menim, da ta napetost označuje pomemben del te glasbe in da se ta ni končala s "punkovsko revolucijo".

V zvezi s punkom bi veljalo omeniti še paradoks, ki ga Barbarič ne analizira. Če bi se lahko strinjali z njegovo trditvijo, da je punk bil na svojem začetku v veliki meri medijski konstrukt levičarskih intelektualcev in novinarjev, je treba poudariti, da je kmalu zatem (konec sedemdesetih) vzniknilo močno gibanje, ki je omenjene novolevičarske deklaracije vzelo zares. V mislih imam t. i. "ortodoksn punk" (kakšnih U.K. Subsov, The Partisansov, Crassov itd.) in nekoliko kasnejši hardcore punk (ki ga Barbarič korektno opiše). Da tu ni šlo za neko povsem obskurno slepo ulico rock'n'rolla, dokazuje lep del mladih okoli nas. Za teoretike pa je zanimivo predvsem očitno dejstvo, da lahko skupine medijsko vplivnih posameznikov tako močno vplivajo na razvoj deklarativno avtonomnih subkultur. Glede na to se postavlja vprašanje o posameznikovi neodvisnosti v kompleksnem sodobnem svetu. Pradoks je viden v medijsko skonstruiranem izvoru relativno zelo avtonomne subkulture, ki odpira vprašanje

posameznikove neodvisnosti v tem kompleksnem sodobnem svetu.

Skozi vso knjigo Okopi slave se vleče zanimiva referenca na institucijo art collegea, ki je po Barbaričevih besedah omogočila mladim drugačnejšem, da so se po končani srednji šoli vsaj za nekaj let izognili jutranjemu vstajanju in dolgočasnemu delu v tovarni ali pisarni (str. 43). Art collegei so namreč prirejali kratke tečaji iz grafike, industrijskega oblikovanja in podobno (ibid.), tu pa so se potem srečali razni ekscentriki s umetniškimi pretenzijami. Zanimivo je, da Barbarič utemeljenost dela rock'n'rolla v instituciji art collegea vrednoti izrazito negativno. Ta odpor do artizma art collegeov je prisoten skozi celotno besedilo, vrhunec pa doživi v trditvah, da je John Lydon v skupini P.I.L. "popustil art college kompleksom" (str. 132) in da so še bolj "art college eksperimenti zstrupili skupino XTC" (str. 133). Tudi če dopuščamo, da ti dve sicer povsem solidni skupini nista všeč Petru Barbariču, je vprašanje, če je oseben odklonilni odnos do nekaterih skupin dovolj za obsojanje celotne naveze rock - art college, saj se je, prvič, tukaj porodilo zelo veliko dobre glasbe (Rolling Stones, Roxy Music, The Jam, Magazine,...) in drugič, ni jasno, zakaj bi artizem sam bil sporen kot tak. Cel kup rock skupin z, recimo jim, artističnimi pretenzijami velja danes za absolutno klasiko (Beatli, Zappa, Pink Floyd, Einstuerzende Neubauten, Sonic Youth itd.). Avtorjev rockovski fundamentalizem nima osnove, saj si žaga vejo, na kateri sedi. Konec koncev pa gre tu za širšo dilemo evropskega kulturnega elitizma nasproti ameriški spontanosti in nepretencioznosti v dojemanju umetnosti, dilemo, za katero bi bilo bolje, če bi jo Barbarič pustil pri miru, ker odpira preširoko paleto vprašanj, ki nimajo zveze z rock in pop glasbo.

Kljub nekaterim zadržkom pa lahko rečem, da je knjiga Okopi slave izjemna stvaritev v našem prostoru, ki presega mnoge tovrstne poskuse tudi v tujini. Na koncu velja izpostaviti izredno berljivost knjige, ki je na ta način dostopna najširšemu krogu bralcev, pri tem pa ostane zanimiva tudi za bolj specializirane poznavalce rock'n'roll glasbe.